

Oude Baan 36, Best

Quicksan flora en fauna

1 Inleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quicksan) vormt de voorgenomen realisatie van 3.000m² bedrijfsbebouwing en twee bedrijfswoningen aan de Oude Baan 36 te Best. Ten behoeve hiervan wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande kaart is het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1: Omcirkeld, locatie onderzoeksgebied (Natuurloket, 2009)

1.1 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

2 Aard van het plangebied en de ruimtelijke ingreep

Het plangebied bestaat uit het bouwblok en omliggende stroken grond aan de voor- en zijkanten van het perceel op locatie Oude Baan 36 te Best, kadastraal bekend als sectie B, nummer 2533. Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Best, ten (noord)oosten van de bebouwde kom van Best. In het westen grenst het plangebied aan een bosgebied (Nieuwe Heide) dat onderdeel uitmaakt van de EHS. Het overige omliggende gebied is voornamelijk in agrarisch gebruik. Er is een aantal (grotere) agrarische bedrijven en burgerwoningen aanwezig in de omgeving van het plangebied.

Figuur 2: Luchtfoto planlocatie (maps.msn.nl, 2009)

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit de sloop van de huidige bedrijfsgebouwen en de realisatie van 3.000m² bedrijfsbebouwing en twee bedrijfswoningen.

3 Beschermde gebieden

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van gebieden, de Flora- en faunawet op de bescherming van soorten. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. In of in de nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied. Aan de westrand van het plangebied grenst een bosgebied, dat deel uitmaakt van de

Ecologische hoofdstructuur (EHS). Indien er hydrologisch neutraal wordt gebouwd en gesloopt, worden er geen significante effecten verwacht op de nabijgelegen EHS.

4 Methode

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Literatuuronderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- het via internet te raadplegen natuurloket (www.natuurloket.nl);
- provinciale gegevens met betrekking tot de EHS en vogels en planten van de Rode Lijst;
- landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen;
- natuuronderzoek uit de omgeving van het onderzoeksgebied.

Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels min of meer gedateerd is, blijkt dat in of nabij de locaties in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of dateringen van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk gecontroleerd middels peer review. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd op 29 juni 2009 bij 26°C en onbewolkt weer. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten eveneens opgetekend.

5 Beschermde soorten

5.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime

Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime

Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

5.2 Natuurwaarden plangebied

Op basis van een eerste verkenning middels het natuurloket is geconstateerd dat in het kilometerhok (X:157 / Y:392) waarin de locatie ligt, (strikt) beschermde zoogdieren (één tabel 2/3-soort), amfibieën (één tabel 1-soort) en vaatplanten (twee tabel 1-soorten) zijn aangetroffen. Voorts zijn er nog rode lijstsoorten aangetroffen van de paddenstoel (drie soorten), vaatplanten (1 soort). Het overgrote deel van de soortgroepen is echter slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

De website www.waarneming.nl geeft voor de bebouwde kom voor het EHS-gebied “Nieuwe Heide”, grenzend aan het plangebied, de volgende waargenomen belangwekkende, beschermde soorten:

Vogels: Torenvalk, Buizerd, Zwarte Specht, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Klapekster, Draaihals; Zoogdieren: Euraziatische Rode Eekhoorn; Sprinkhanensoorten: Krasser, Moerassprinkhaan, Heidesabelsprinkhaan, Knosprietje en Ratelaar; Libellen: Platbuik; Vlindersoorten: Eikenpage, Groot Dikkopje, Plantensoorten: Echt Duizendguldenkruid.

De CD “Habitatsoorten Noord-Brabant” van de provincie Noord-Brabant geeft voor de gemeente Best de volgende soorten: kamsalamander, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, vleermuizen en drijvende waterweegbree.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen (5x5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft:

- een groot aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten als egel, veldmuis, ondergrondse woelmuis, dwergmuis, bunzing, wezel, konijn, haas, ree en daarnaast de zwaardere beschermde eekhoorn, das en vleermuissoorten waaronder de Laatvlieger, Franjestaart, gewone baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Vale vleermuis, en Watervleermuis.
- een groot aantal algemene vogelsoorten en daarnaast ook een groot aantal vogelsoorten van de rode lijst en vele standvogels. In of nabij het plangebied (5 x5 kilometerhok) zijn waargenomen de Dodaars, zomertaling, Wespandief, Havik, Sperwer, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk, Porseleinhoen, Watersnip, Tureluur, Kerkuil, Steenuil, Bosuil, Ransuil, Draaihals, Groene specht, Zwarte specht, Grote bonte specht, Roodborsttapuit, Wielewaal.
- de relatief algemene levendbarende hagedis en een aantal zeldzame tot zeer zeldzame amfibieën zoals Alpenwatersalamander, Kamsalamander, Rugstreeppad, Heikikker, Poelkikker, Hazelworm;
- enkele zeldzamere en beschermde plantensoorten zoals wilde gagel, brede wespenorchis, gewone dotterbloem, grasklokje, akkerklokje, gevlekte orchis, gewone vogelmelk, ronde zonnedaauw, klokjesgentiaan, grote keverorchis, drijvende waterweegbree, waterdrieblad, slanke sleutelbloem;
- een groot aantal algemene vlindersoorten als landkaartje, kleine vos, boomblauwtje naast het zeldzame heideblauwtje en de rouwmantel;
- een aantal algemene libellensoorten als venglazenmaker, Paardenbijter, Houtpantserjuffer naast de veel zeldzamere Venwitsnuitlibel en Noordse witsnuitlibel;

Op basis van ligging, karakter, beschikbare gegevens en habitatvoorkeur voor bovengenoemde soorten, is naar verwachting in het plangebied vooral sprake van algemene soorten, waarvan overigens een deel wel beschermd is. Derhalve worden in het plangebied met name een aantal algemeen voorkomende licht beschermde tabel 1-soorten zoals de gewone pad en bruine kikker verwacht, naast een aantal strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

5.2.1 Licht beschermde soorten (tabel 1-soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.2 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd, dit betreft vele uilensoorten, spechtensoorten en in bomen broedende roofvogels. In het plangebied komen geen bomen voor dikker dan 0,3 meter. Daarnaast ligt er in het plangebied een loods met twee kassen. Gezien de verspreiding, habitatvoorkeur(en) van bovenstaande vogelsoorten en de aard van de beplanting en bebouwing kan de eventuele aanwezigheid van standvogels in het plangebied zelf worden uitgesloten.

5.2.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op voorliggende planlocatie zijn echter geen grote bomen (diameter borsthoogte > 0,3 meter) aangetroffen met (voor vleermuizen geschikte) gaten, holen of scheuren.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. De te slopen loods bestaat uit een golfplaten dak, bevestigd aan een uit ijzer- en houten delen bestaand binnenwerk. De loods heeft enkele spouwmuren met verluchtingsgaten, waar vleermuizen zouden kunnen in- en uitvliegen. Spouwmuren kunnen tevens worden gebruikt door kraamkolonies. Gezien de aard van de bebouwing, de groene omgeving van het plangebied, de aanwezigheid van twee waterbassins en bosschage naast de loods, die zouden kunnen dienen als foerageergebied, wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in de loods uit te voeren.

Het plangebied is tevens geschikt als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied ook de verblijfplaats zal verdwijnen.

In voorliggend geval is er echter genoeg foerageergebied in de omgeving over, waardoor eventuele verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied niet in het geding zijn.

6 Conclusie

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit geldt voor vele spechten- en uilensoorten en in bomen broedende roofvogels. Het plangebied zelf wordt niet geschikt geacht als (permanente) verblijfplaats voor deze soorten.

De te slopen loods heeft enkele spouwmuren waar zich vleermuizen in zouden kunnen ophouden. Er dient derhalve nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de te verwijderen loods te worden uitgevoerd. Indien er geen vleermuizen in de loods worden geconstateerd, zijn er geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en Faunawet aan de orde. Worden er echter wel vleermuizen geconstateerd dan is een ontheffing noodzakelijk. Worden er echter wel vleermuizen geconstateerd dan is een ontheffing noodzakelijk en gelden eventueel beperkingen voor sloop en/of verbouw en moeten eventueel compenserende maatregelen worden getroffen. De consequenties zijn afhankelijk van de soort vleermuizen en de manier waarop deze gebruik maken van de loods.

Rosmalen, 01 juli 2009